

Міністерство оборони України

НАКАЗ

начальника Національного університету оборони України

м. Київ

Про введення в дію Положення про реалізацію права здобувачів вищої освіти на вільний вибір освітніх компонентів у Національному університеті оборони України

Відповідно до вимог пункту 15 частини 1 статті 62 Закону України “Про вищу освіту”, пункту 2 розділу VI Положення про особливості організації освітнього процесу у вищих військових навчальних закладах Міністерства оборони України, військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти, закладах фахової передвищої військової освіти, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 15 лютого 2024 року №120, та з метою введення в дію рішення Вченої Ради університету від 27 грудня 2024 року (протокол №15)

НАКАЗУЮ:

1. Ввести в дію Положення про реалізацію права здобувачів вищої освіти на вільний вибір освітніх компонентів у Національному університеті оборони України, що додається.

ПОЛОЖЕННЯ

про реалізацію права здобувачів вищої освіти на вільний вибір освітніх компонентів у Національному університеті оборони України

1. Загальні положення

1.1. Положення про реалізацію права здобувачів вищої освіти на вільний вибір освітніх компонентів у Національному університеті оборони України (далі – Положення) містить організаційні та навчально-методичні засади реалізації здобувачем освіти індивідуальної освітньої траєкторії шляхом вибору вибіркових освітніх компонентів відповідно до Закону України “Про вищу освіту”, Положення про особливості організації освітнього процесу у вищих військових навчальних закладах Міністерства оборони України, військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти, закладах фахової передвищої військової освіти, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 15 лютого 2024 року №120, Положення про організацію освітнього процесу у Національному університеті оборони України, затвердженого наказом начальника Національного університету оборони України від 25 вересня 2024 року №516/нод.

Положення регулює порядок розроблення та адміністрування Каталогу вибіркових освітніх компонентів, силабусів вибіркових освітніх компонентів, доведення їх до відома здобувачів освіти, реалізацію здобувачами освіти вільного вибору освітніх компонентів.

1.2. Здобувачі вищої освіти (далі – здобувачі освіти) – слухачі, курсанти, ад’юнкти які навчаються у Національному університеті оборони України (далі – університет) на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації.

1.3. Вибіркові освітні компоненти – це освітні компоненти вільного вибору здобувачів освіти, спрямовані на забезпечення загальних і спеціальних (професійних) компетентностей за відповідною освітньою програмою.

1.4. Індивідуальний навчальний план здобувача освіти – документ, що визначає послідовність, форму і темп опанування здобувачем освіти освітніх компонентів освітньої програми з метою реалізації індивідуальної освітньої траєкторії.

1.5. Обсяг вибірових освітніх компонентів визначається відповідною освітньою програмою, за якою навчається здобувач на відповідному рівні вищої освіти та навчальним планом.

1.6. Вибір освітніх компонентів може здійснюватися як за напрямом підготовки випускової кафедри, так і інших кафедр університету.

1.7. Ад'юнкт має право вибрати освітні компоненти, що пропонуються на будь-якому рівні вищої освіти та пов'язані з тематикою дисертації.

1.8. Викладання вибірових освітніх компонентів можуть здійснювати всі кафедри університету (відповідальні за зміст освітніх компонентів та підготовку військових фахівців), за умови наявності відповідного кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення, аудиторного фонду та з урахуванням навчального навантаження науково-педагогічних працівників.

1.9. Організація освітнього процесу щодо опанування здобувачами освіти вибірових освітніх компонентів здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Національному університеті оборони України, затвердженого наказом начальника Національного університету оборони України від 25 вересня 2024 року №516/нод.

2. Навчально-методичне забезпечення права здобувачів освіти вибору освітніх компонентів

2.1. Каталог вибірових освітніх компонентів

2.1.1. Вибіркові освітні компоненти запропоновані для вивчення здобувачам освіти, формуються у Каталог вибірових освітніх компонентів (далі – Каталог), який відпрацьовується кожного року та формується на весь строк навчання здобувачів освіти відповідного року прийому.

Каталог є систематизованим анотованим переліком освітніх компонентів, які відносяться до вибірової складової освітньої програми для певного рівня вищої освіти.

Порядок відпрацювання Каталогів такий:

впродовж лютого-березня поточного року начальники кафедр організують роботу щодо обговорення на засіданнях кафедр актуальності наявних вибірових освітніх компонентів у Каталогі прийому попереднього року, доцільності їх опанування здобувачами освіти в подальшому та за потреби розглядають можливість додавання до Каталогів на новий навчальний рік нових вибірових освітніх компонентів;

пропозиції кафедр щодо внесення змін та доповнень в Каталоги обговорюються методичними комісіями інститутів та до 01 травня поточного року подаються заступнику начальника університету з навчальної роботи для розгляду Методичною радою університету та ухвалення Вченою радою університету;

відповідно до прийнятого рішення начальник науково-методичного центру організації та провадження освітньої діяльності організовує до початку нового навчального року відпрацювання Каталогу поточного року прийому та внесення змін до Каталогів попередніх років.

Зміни в Каталозі, затверджені в установленому порядку, є обов'язковими для виконання всіма учасниками освітнього процесу.

2.1.2. Каталог розглядається на засіданні Вченої ради університету, підписується заступником начальника університету з навчальної роботи та затверджується начальником університету.

2.1.3. До початку нового навчального року затверджені Каталоги для кожного року прийому здобувачів освіти розміщуються на офіційному сайті університету (у розділі університет/документи).

2.2. Силабуси вибіркового освітніх компонентів

2.2.1. Силабус вибіркової освітньої компоненти (далі – Силабус) – це документ, в якому роз'яснюється взаємна відповідальність науково-педагогічних працівників і здобувача освіти. В ньому висвітлюються передумови, процедури (у т.ч. принципи оцінювання), політики (включно з політикою академічної доброчесності), зміст освітньої компоненти, список використаної літератури, тощо.

2.2.2. Силабус розробляється для кожної вибіркової освітньої компоненти відповідно до вимог освітньої програми та навчального плану.

2.2.3. До початку нового навчального року Силабуси розміщуються на офіційному сайті університету (у розділі університет/документи) та на платформі дистанційного навчання університету, де зазначаються усі необхідні відомості щодо порядку та особливостей вивчення вибіркового освітніх компонентів.

3. Порядок вибору освітніх компонентів

3.1. Начальники інститутів із залученням начальника навчальної частини інституту, наукових та науково-педагогічних працівників кафедр організовують проведення загальних зборів здобувачів освіти з метою ознайомлення з основними вимогами цього Положення, змістом Каталогу та Силабусів.

3.2. Здобувач освіти здійснює вибір освітніх компонентів (блоку освітніх компонентів) у межах обсягу годин, передбачених відповідною освітньою програмою та навчальним планом, з дотриманням послідовності їх вивчення.

3.3. Здобувач освіти має право вибирати освітні компоненти поза Каталогом, за погодженням з начальниками кафедр, відповідальними за викладання освітніх компонентів.

3.4. Вибір освітніх компонентів здійснюється у такі терміни:

здобувачами очної (денної) форми навчання:

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – до початку викладання обраного освітнього компонента;

стратегічного рівня військової освіти – до 30 березня першого року навчання;

оперативного рівня військової освіти для першого року навчання – до 15 вересня першого року навчання;

оперативного рівня військової освіти для другого року навчання – до 30 квітня першого року навчання;

тактичного рівня військової освіти для першого року навчання – до 30 жовтня першого року навчання;

тактичного рівня військової освіти для другого та наступних років навчання – до 30 березня поточного року навчання на наступний навчальний рік;

здобувачами заочної форми навчання:

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – до початку викладання обраного освітнього компонента;

стратегічного рівня військової освіти – під час першого підсумково-настановчого збору;

оперативного та тактичного рівнів військової освіти – під час першого настановчого збору;

бакалаврського рівня вищої освіти (без здобуття військової освіти) – під час навчального збору відповідного курсу навчання, який передує навчальному збору під час якого викладаються відповідні освітні компоненти.

3.5. Вибір освітніх компонентів передбачає:

ознайомлення здобувачів освіти з цим Положенням, Каталогом та Силабусами на офіційному сайті університету та на платформі дистанційного навчання університету;

за потребою проведення консультування здобувачів освіти;

вибір освітніх компонентів (блоків вибіркового освітніх компонентів), в тому числі з Каталогу в обсязі, передбаченому освітньою програмою та навчальним планом;

подання слухачем (курсантом) до навчальної частини інституту рапорту з обов'язковим зазначенням обраних вибіркового освітніх компонентів (блоків вибіркового освітніх компонентів) за формою, що додається (додаток 1). Терміни подання рапорту визначені у пункті 3.4 цього Положення;

подання ад'юнктом рапорту на ім'я заступника начальника університету з наукової роботи із зазначенням обраного освітнього компонента (компонентів) за погодженням зі своїм науковим керівником та керівником відповідного інституту (кафедри, центру), відповідального за викладання обраного освітнього компонента.

3.6. На навчальні частини інститутів покладаються наступні завдання:

впродовж 3 робочих днів після закінчення терміну подачі рапортів здобувачами освіти щодо освітніх компонентів (пункт 3.4 цього Положення) здійснення аналізу та узагальнення отриманої інформації;

формування попередніх списків навчальних груп для вивчення вибіркового освітніх компонентів (блоків вибіркового освітніх компонентів) впродовж 3 робочих днів після узагальнення інформації. При цьому пріоритетність включення до складу навчальних груп надається: в першу чергу здобувачам освіти, які вибирають освітні компоненти, спрямовані на розвиток професійних компетентностей за певною освітньою програмою; в другу чергу – відповідно до черговості подання рапортів;

доведення здобувачам освіти попередніх списків навчальних груп для вивчення вибіркового освітніх компонентів (блоків вибіркового освітніх компонентів). У разі не включення здобувача освіти до складу навчальної групи (відповідно абзацу 3, пункту 3.6), здобувач освіти впродовж 3 робочих днів має можливість змінити своє рішення щодо вибору вибіркової освітньої компоненти, у вивченні якої йому відмовлено, шляхом подачі відповідного рапорту до навчальної частини інституту щодо вибору іншої вибіркової освітньої компоненти;

формування остаточних списків навчальних груп для вивчення вибіркового освітніх компонентів здобувачами освіти (блоків вибіркового освітніх компонентів) та подання їх на затвердження начальнику інституту (протягом 3 робочих днів після виконання абзаців 2-4 пункту 3.6) за формою, що додається (додаток 2);

доведення здобувачам освіти затверджених списків навчальних груп для вивчення вибіркового освітніх компонентів (блоків вибіркового освітніх компонентів);

реалізація вибору здобувачів освіти у розкладах навчальних занять та доведення складу навчальних груп з вивчення вибіркового освітніх компонентів

(блоків вибіркового освітнього компонента) до начальників кафедр, які є відповідальними за їх викладання.

3.7. Вибірковий освітній компонент запроваджується за умови, якщо кількість бажаючих для її вивчення буде достатньою для формування навчальної групи.

Навчальні групи для вивчення вибіркового освітнього компонента мають бути чисельністю не менше:

10 осіб для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти;

3 особи для другого (магістерського) рівня вищої освіти.

У разі недостатньої чисельності здобувачів освіти для створення навчальної групи з вивчення вибіркового освітнього компонента здобувачам освіти пропонується розглянути інші освітні компоненти.

Для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти обмежень щодо чисельності здобувачів освіти в навчальній групі немає.

3.8. Обмеження щодо мінімальної чисельності здобувачів освіти у навчальній групі для вивчення вибіркового освітнього компонента, визначені пунктом 3.7 цього Положення, не поширюються, коли вибірково освітньому компоненту обрали всі здобувачі, які навчаються за відповідною освітньою програмою.

3.9. Рапорти здобувачів освіти щодо обрання вибіркового освітнього компонента зберігаються в навчальних частинах інститутів упродовж всього строку навчання здобувача освіти.

3.10. Вибрані здобувачем освіти вибірково освітні компоненти вносяться до індивідуального плану здобувача освіти та є обов'язковими для опанування.

3.11. Здобувачу освіти може бути відмовлено у вивченні обраної вибіркового освітнього компонента у таких випадках:

невиконання встановлених умов для обрання відповідної освітньої компонента (відсутність вже набутих компетентностей, які потрібні для успішного опанування освітньої компонента);

кількість здобувачів освіти, які вибрали освітньому компоненту є меншою за встановлений мінімум (пункт 3.7 цього Положення);

надана перевага у виборі освітньої компонента здобувачам освіти у наступній черговості – за освітньою програмою, спеціальністю, галуззю знань;

надана перевага у виборі освітньої компонента здобувачам освіти, які перші її вибрали та подали відповідний рапорт до навчальної частини інституту у визначений час.

3.12. Якщо здобувач освіти із поважної причини не зміг обрати освітню компоненту вчасно або виявив помилку щодо свого волевиявлення, він подає рапорт начальнику інституту щодо вивчення обраних освітніх компонентів, надаючи документи, які засвідчують поважність причин. Рапорт на зміну освітньої компоненти у сформованому індивідуальному навчальному плані має подаватися не пізніше, ніж за місяць до початку півріччя, в якому вона викладається.

4. Прикінцеві положення

4.1. Положення вводиться в дію наказом начальника Національного університету оборони України після його затвердження рішенням Вченої ради університету.

4.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться за рішенням Вченої ради університету та вводиться в дію наказом начальника Національного університету оборони України.

Додаток 1
до Положення про реалізацію права
здобувачів вищої освіти на вільний вибір
освітніх компонентів у Національному
університеті оборони України
(пункт 3.5)

Рапорт
здобувача освіти щодо вільного вибору вибіркового освітнього компонента

Начальнику інституту _____
(через навчальну частину _____)

Рапорт

Прошу Вашого рішення щодо включення до індивідуального навчального плану слухача (курсанта) навчальної групи № _____ на 202__ - 202__ навчальний рік наступних вибіркового освітнього компонента:

202__ - 202__ навчальний рік			
№ з/п	Вибіркові освітні компоненти		Обсяг кредитів (ЄКТС)
	Найменування	Код згідно каталогу	
1.	Фізичне виховання, спеціальна фізична підготовка і спорт	ВБ 7	3
2.	Теорія державного управління	ВБ 2	3
Всього кредитів (ЄКТС)			6

202__ - 202__ навчальний рік			
№ з/п	Вибіркові освітні компоненти		Обсяг кредитів (ЄКТС)
	Найменування	Код згідно каталогу	
1.	Об'єднана підготовка	ВБ 4	3
2.	Міжнародні стратегії економічного розвитку оборонної промисловості	ВБ 13	3
Всього кредитів (ЄКТС)			6

Слухач навчальної групи № _____

(військове звання, підпис, Ім'я та Прізвище)
“ ____ ” _____ 20__ р.

Додаток 2
до Положення про реалізацію права
здобувачів вищої освіти на вільний вибір
освітніх компонентів у Національному
університеті оборони України
(пункт 3.6)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Начальник інституту _____

(військове звання, підпис, Ім'я та Прізвище)
“ ____ ” _____ 20__ р.

Перелік

вибіркових освітніх компонентів вибраних слухачами (курсантами) денної (заочної) форми здобуття стратегічного (оперативного, тактичного) рівня військової освіти прийому 20__ року інституту _____ на 202__ - 202__ навчальний рік
(найменування структурного підрозділу)

№ з/п	Вибіркові освітні компоненти			Спеціалізація (освітня програма)	Номер навчальної групи	Кількість здобувачів освіти	
	Найменування	код	Обсяг кредитів (ЄКТС)			у навчальній групі	які вибрали освітню компоненту
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Фізичне виховання, спеціальна фізична підготовка і спорт	ВБ 7	3	Стратегічне керівництво у секторі безпеки і оборони	1101	8	2 м-р Мороз В.С.; к-н Гриб І.Г.
					1102	7	...
2.	Теорія державного управління	ВБ 2	3	Стратегічне керівництво у секторі безпеки і оборони	1101	8	...
					1102	7	...

Начальник навчальної частини інституту _____
(найменування структурного підрозділу)

(військове звання, підпис, Ім'я та Прізвище)